

## **Források leírása**

**Barta Róbert**

### **1. Forrás**

*A forrás címe:*

Mr. A. Macartney to Mr. Nichols (FO) Speech by Count Czaky on Hungary's dependence upon the Axis. 1940. nov. 18. Minutes by Philip Nichols.

(Carlyle Aylmer Macartney 1940. november 18-ai, kézírásos levele Philip Nichols (brit külügyminisztérium) részére gróf Csáky István magyar külügyminiszter Magyarországnak a háromhatalmi egyezményhez történő csatlakozással kapcsolatos beszédéről. Philip Nichols kézírásos válasza.)

*A forrás jelzete és lelőhelye:*

TNA FO 371/24431. c. 12800/12482/21. The National Archives (TNA), London-Kew, United Kingdom

*A forrás leírása:*

1936 és 1946 között a Foreign Office első számú kelet-európai és Magyarország szakértőjének számító Carlyle Aylmer Macartney (1895-1978) történész, diplomata 1940. őszén az oxfordi All Souls College-ból a brit külügyminisztérium osztályvezetőjének, Philip Nichols-nak küldött levelében gróf Csáky István magyar külügyminiszter néhány 1940. őszén elhangzott beszédére reagál. Az arisztokrata családból származó Csákyt Macartney személyesen is ismerte és levelében kifejti, hogy a magyar külügyminiszter nyílt németbarátsága nem jelent angol ellenességet. Véleménye szerint, Magyarország helyzetéből adódóan nem vállalhatja fel az angolbarátságot, de esélyt kell a magyaroknak adni, hogy közeledhessenek Angliához. Nichols válaszában hangsúlyozta, hogy elviekben egyetért Macartney-vel, de Anglia mégsem hagyhatja szó nélkül azt, hogy Magyarország csatlakozott a Háromhatalmi Egyezményhez.

## 2. Forrás

*A forrás címe:*

Memorandum on the Hungarian resistance by Judit, Countess of Listowel. Lisboa, 4/4/44.

(Márffy-Manatitano Judit /Judit Listowel/ memorandumuma a magyar ellenállási

mozgalomról. Lisszabon, 1944. április 4.)

*A forrás jelzete és lelőhelye:*

C. A. Macartney's Papers, Ms. Eng. c. 3290, Box 11. Doc. 4. fols. 30-32. Bodleian Library-Weston Library, Oxford, United Kingdom

*A forrás leírása:*

Az apai ágon arisztokrata származású Márffy-Mantuano Judit (1903-2003) közgazdász, újságíró (1935-től Judit Listowel) szerteágazó kapcsolatokat épített ki a korabeli brit és magyar arisztokráciával. Magyarországon a nyugatbarát politikai elithez tartozó arisztokraták köréhez tartozott és az 1944. április 4-én keltezett, Carlile Aylmer Macartney-hez eljuttatott gépírási memorandumuma a német megszállás előtti és utáni magyar ellenállási mozgalom leírása. A szerző ezzel megpróbálta befolyásolni a brit kormányzati és külpolitikai döntéshozókat, hogy Magyarország a háború végén méltányosabb elbírálást kapjon. Emellett több memorandumot is írt a Foreign Office-ba a nyilasok által letartóztatott, nyugatbarát magyar arisztokrata ismerősei érdekében.